

Ministerier, magt og muligheder

Der er fire muligheder for at danne LAGs ifølge EU's forordning om Landdistriktsprogrammet.

1. at det er en allerede fungerende gruppe under LEADER 2.
2. en LEADER+ gruppe, der fortsætter.
3. en gruppe, som opfylder LEADER-metodens krav
4. at nedsætte en ny gruppe, der repræsenterer partnere fra områdets egne forskellige sektorer.

Når beslutningerne tages, skal mindst 50% af gruppen udgøres af civilsamfundetsrepræsentanter. Det understreges her,

fordi Landsbyernes og landdistrikternes rolle først bliver rigtig aktiv, hvis de rigtige muligheder vælges.

Danmarks lokalsamfund kan uden besvær lære at arbejde med LEADER-metoden som baggrund. Den tredje mulighed passer os bedst i landdistrikterne. Hvis den kombineres med de to første, som "genbruger" de allerede fungerende LEADER grupper, vil der virkelig være folkeligt engagement i de LAGs, som i fremtiden skal være der, for at man kan komme i nærheden af pengene, som forordningen også fortæller om.

Tre ministerier deltager i spillet om demokratiet i landdistrikternes fremtid. Indenrigsministeriet er den mindst synlige af dem. Indenrigsministeriet har landdistrikterne som sit ansvarsområde, Det Rådgivende Udvalg har også base i Indenrigsministeriet, men er ikke blevet hørt om LAGs.

Erhvervsministeriet er en lidt usynlig medspiller for offentligheden, men de spiller stærke kort med de regionale vækstfora.

Fortsættes side 7

Interview med Jens Jørgen Andreasen, Landsbyrådet i Horsens Kommune

Af Barbara Diklev

Hvad bliver ændringen for jer i Landsbyrådet i Horsens Kommune i 2007

At vi bliver flere landsbyer. Det bliver en landdistriktskommune med en stor by. Landdistrikterne bliver mandedoblet i Horsens Kommune. Det ligger der nogle

problematikker i. Vi vil få gammelkendte problemer, og der vil være nye, fordi vi har været så tæt på Horsens kommune som vi har.

Hvor mange flere landsbyer kommer der til i samarbejdet?

Det ved vi ikke endnu. Det er ikke fastlagt hvilke områder, der vil være med. Nogle af de store byer vil have noget for sig selv. For at gøre det lidt enklere arbejder vi med områder, så der er i hvert område en centerby og flere andre landsbyer. På den måde er der både åbent land og landsbyer i hvert område.

Vi er 6 områder i dag i vores nuværende samarbejde og vi kan sagtens komme op over det dobbelte. Det er to landkommuner der kommer til at være sammen med os, Brædstrup og Gedved.

Har I haft møder med de nye landsbyrepræsentanter, set i forhold til jeres "gamle" samarbejde?

Vi har inviteret til samarbejdet og vi har haft to møder i vores etablerede område, alene på grund af vores mødesteder. Vi skal mødes igen d. 23. august.

Hvad gør I for at få dem til at føle sig

velkomne i jeres arbejde?

Det vi har gjort er, at vi har indbudt og fortalt hvem og hvad vi er. Vi har fortalt om vores arbejdsform, fordi vi har været glade for den, men alt kan ændres.

Fortsættes side 3

Indhold:

Ministerier, magt og muligheder	s.1
Interview med J.J. Andresen s.1
Leder.....	s.2
Store mænds små museer s.2
En skønne dag i Vinderup.....	s.3
IT - hjørnet.....	s.4
Sådan gør vi i Sønderho s.4
INFO-RUM i den gl. pølsebod...	s.5
Årsmøde i Sdr. Nissum s.6
Nyt værktøj med statistik.....	s.6
Landevej 181 s.7
Ringsted - et casestudium.....	s.7

Stort og småt i nyt samarbejde

Irritationen er stor, når man kommer til at omtale kommunesammenlægningerne som om de små kommuner kommer ind under de større. "Vi kommer ikke ind under nogen! Vi kommer sammen!"

På samme måde er det med arbejdet for at lægge lokalråd/landsbyråd sammen til de nye kommuner. Horsens er et godt og demokratisk eksempel, derfor er de på forsiden. Andre steder – og i alle dele af landet – er der kommuner med landsbyråd, som mener, de har løsningen på alt i forbindelse med sammenlægningen.

Flere kommuners landsbyråd har som eneste opgave at dele penge ud. Det mødes de om og det gør de. Embedsfolk og politikere hører ikke mere fra dem i årets løb. I de kommuner, som de skal sammen med, har landsbyrådene måske god dialog med politikere og embedsfolk løbende og de har adgang til projektstøtte, så EUs midler bliver fordoblet. Lands-

byrådene kan på den måde få millioner af kroner til udvikling i landsbyer med meget beskeden offentlig støtte. Derfor er dannelsen af LAGs så vigtig for det lokale samarbejde at vide noget om. De er jo Lokale Aktions Grupper.

Flere bykommuner har ikke haft landdistrikter, som fyldte noget særligt. Nu har kun de færreste af dem et landsbyråd/lokalråd, men de skal i gang med et samarbejde med de landkommuner, som de fleste steder har dannet samarbejde mellem landsbyerne indenfor kommunen. Her ved de små mere end de store, så diplomati og åbenhed er nødvendige arbejdsredskaber.

Kommuner med landdistrikter bliver vigtige høringsparter, når DFFE kommer med forslaget til bekendtgørelse om at danne LAGs i hele landet! Nogle er parat. Morsø kommune skal ikke lægges sammen med nogen. Kommunen har i årevis støttet sit Landdistriktsråd, som er et af de meget aktive og forandringsprøvede i landet. Kommunen har sat 2 mio af til at matche EU midler med gennem de sidste flere år. På den måde kommer der store penge til Mors. Ca. 3 mio. pr år, siger de. Desuden bruges Landdistriktsrådet som

høringspart. De har meget at lave! Det er vigtigt at blive hørt. Landsbyerne i Ringsted Kommune er også meget aktive med at påvirke politikere og planlægning, f.eks. af trafikken.

Det er sværere for de nyeste lokalråd at se hvilken rolle de skal spille. Set fra LAL side, hvor vi taler med mange lokalråd/landsbyråd, er det vigtigste at der etableres et ordentligt samarbejde mellem landsbyrådene/lokalrådene og kommunen, især når kommunerne for det meste bliver meget, meget større. Når politikere og embedsmænd har forstået, at det her drejer sig om samarbejdspartnere, som ikke bare kræver ind, men som er villige til at yde, så kommer det gode samarbejde, landdistriktspolitikken og adgangen til offentlige penge, som kan matche de EU penge, vi kan komme til, når alle kommuner med landdistrikter har dannet LAGs. Bd

Læs evt. Lokalrådsundersøgelsen på www.lal.dk forsiden nederst t.v. eller få den tilsendt for 10 kr. pr stk plus porto. Henvendelse til Barbara Diklev 98 56 93 93 eller barbar@lal.dk

Store mænds små museer

Carl Nielsens Barndomshjem og Knud Rasmussens Hus

To huse i små samfund danner rammerne om to af de bedst kendte mænd fra det 20. århundrede, som sørgede for henholdsvis stor dansk musik og stor viden om Arktis. De blev født med fire

års mellemrum, med to dages afstand! Knud Rasmussen var den yngste.

Carl Nielsens barndomshjem fejrer 50 års jubilæum i 2006 og udgiver i den anledning et smukt skrift, som fortæller stort og småt om bygningen, musikken og nogle af personerne på egnen i Nr. Lyndelse. Museet har fem rum, som vi-

ser ting fra Carl Nielsens barndom. Nr. Lyndelse ligger idyllisk midt på Fyn, så alene det at køre derind giver en ide om, hvilken natur Carl Nielsen voksede op i. Carl Nielsens første violin, hans fars violin – og nu et af forbilledernes violin, den blinde spillemand Anders fra Freltofte. Ham beskriver Carl Nielsen i sin selvbiografi som et af de mest

interessante mennesker at tale med. Blinde Anders' violin er lige kommet til museet. Manden har været død i 100 år. Hvordan kan man så vide, det er hans violin? Blinde Anders må også for andre have været en vigtig person, for ikke bare er violinen gået fra hjem til hjem, men man husker også historien om, hvordan den vandrede. Kun tre mænd har ejet den i de 100 år, far, søn og sidst nevø. Spændende, at en fattig, blind mands violin er blevet bevaret som noget vigtigt, fordi den mand betød så meget for dem, der lærte ham at kende.

Carl Nielsens fødselsdag d. 9. juni fejres med aftensang i Sortelung hvert år.

Hanne Christensen er museumsværter, og hun fortæller levende og engageret om Carl Nielsen. Hun deltog i Landdistrikternes Uge i 1999 sammen med Aase Refstrup, leder af lokalarkivet i Nr. Søby, som har skrevet flere artikler i jubilæumsskriftet.

Museet har en vennekreds, som man kan melde sig ind i og dermed støtte det lille museum.

Siden 1995 har man holdt Sommermusikdag i haven ved Carl Nielsens barndomshjem.

Museet har åbent fra maj til oktober, fra 11-15 hver dag, 6 dage om ugen. Lukket mandag.

15 km syd for Odense ved Odense - Faaborg landevejen, på grænsen mellem landsbyerne Nr. Lyndelse og Nr. Søby.

Adresse: Odensevej 2A, 5792 Årslev

Se mere her: http://www.museum.odense.dk/Carl_Nielsen/Carl_Nielsens_Barndomshjem.aspx

Knud Rasmussens Hus ligger lige udenfor Hundested, tæt på det gamle Spodsbjerg fyrtårn, og dermed tæt ved kysten med stejle klinter og udsigt ud over Kattegats horisont. Huset blev bygget af Knud Rasmussen, og han har brugt det som arbejds- og feriehus fra 1918 til 1933. Siden 1939 er det museum, med udstilling af ting, der har med hans liv at gøre, med en museumsleder, der også har ledet Knud Rasmussen museet i Qaanaaq og som fortæller om Knud Rasmussen, så man skulle tro, han har kendt ham personligt. En sådan mand var Knud Rasmussen. Han fik andre gjort interesseret i sit liv og sine gøremål på en måde, som ingen andre kunne efterligne. Huset er spændende og museet er spændende, og børn og voksne er vilde med de slædehunde, som hver dag er med deres ejer på arbejde i Knud Rasmussens Hus.

For et par år siden begyndte Knud Rasmussens selskabet, en frivillig forening, som støtter indsamling af viden om Knud Rasmussen og Grønland, og som hjælper med afholdelsen af de store

arrangementer, det lille museum har, f.eks. på Grønlands nationaldag d. 21. juni med mad og musik til flere hundrede mennesker, og på Knud Rasmussens fødselsdag d. 7. juni. Den fejres med foredrag eller optræden hvert år. I 2006 for tredje gang. Desuden får selskabets medlemmer et blad, Slædesporet, og der er en hjemmeside om Knud Rasmussen: <http://www.krh.dk>

Museet oplever en stadig stigning i interessen for Knud Rasmussen, både m.h.t. besøg og med hensyn til afleverede effekter til museet. Massevis af fotos. Iflg en artikel af museumslederen i sidste medlemsblad, Slædesporet, var Knud Rasmussen en af sin tids mest fotograferede personer, ude og inde, offentligt og i familien. Hos fotografen blev der også taget billeder, og han delte rundhåndet ud af signerede fotos. Mange af dem kommer til hans hus i disse år.

Afrikansk nonne ved Knud Rasmussens hus. Hundene er helt klar, bare slæden kunne køre!

Adresse: Knud Rasmussens Vej 9. DK-3390 Hundested. Tlf.: 47 93 71 61
Museet har åbent fra april til november fra 11-16 hver dag. Lukket mandag.
<http://www.knudrasmussenshus.dk>

Erik Jensen var med til at arrangere denne begivenhed i sin kommune, Vinderup: En skønne dag....

Godt 200 gæster og dejligt vejr ved Egge Sø.

Søndag d. 11. juni havde Vinderup Turistforening, Vestjysk fortælle teater i Ejsing samt Lokalrådet for Vinderup Kommune en fortællepicnic ved den meget naturskønne Egge sø. Det var anden gang, der var et fortællepicnic arrangement.

Vejret var meget fint, og bilerne blev parkeret på Hvidemosevej, og derefter blev de tungeste picnic-ting så som store madpakker og stole kørt med hestevogn fra vejen op til Egge sø.

I mellemtiden havde de ca 200 fremmødte på vejen op til Egge sø hørt 3 forskellige fortællinger, så de var helt klar til at indtage frokosten i skyggen ved søen.

Vinderup Hotel havde leveret mange 'picnickurve' med lækkerier, og sammen med klassisk musik og den medbragte mad og drikkevarer, blev der bygget op til korsang og en ekstra fortælling.

Det var en rigtig fin dag, og det var samlet set en smuk oplevelse. Vi håber meget at der også næste år kommer rigtig mange mennesker der ønsker at få nogle anderledes oplevelser der vil huskes længe.

Jørn Peter Israelsen
Mobil 29427860
En af fortællerne: Ingrid Hvass
97 44 69 96 / 22172617
<http://www.frejasfjerham.dk>

IT-hjørnet

IT-stafetten går fra www.hellevad.dk til www.vesterhornum.dk

Vi takker for IT-stafetten fra www.arnum-net.dk. Vi har over de seneste måneder brugt energi på at udvikle hjemmesiden endnu mere og bl.a. tilføjet debatforum, opslagstavle og mulighed for tilmelding til et ugentligt nyhedsbrev.

Vi giver stafetten videre til www.vesterhornum.dk. Hjemmesiden har et flot layout og har gode og brugbare funktionaliteter. Det er let at navigere rundt på siden, der er mulighed for tilmelding til nyhedsbrev, og der er en god oversigt over erhverv, foreninger og institutioner med relevante data om disse.

Desuden er der en opdateret aktivitetskalender, som rækker mange måneder ud i fremtiden. Dette ser vi som et meget stort plus for lokalbefolkningen, da det er særdeles vigtigt og brugbart at kunne finde og støtte op om lokale arrangementer.

Vi ønsker www.vesterhornum.dk tillykke med IT-stafetten og ønsker held og lykke fremover.

Venlig hilsen

På vegne af www.hellevad.dk
Thomas Olesen, Hellevad og Omegns Beboerforening

Sådan kan det gå for en webmaster:

Sogneprisen gik i år til en noget forundret Birthe Schmidt som ikke vidste noget. Birthe blev indstillet til Sogneprisen for det kæmpe stykke arbejde som hun har gjort med at lave www.arnum-net.dk og ikke mindst opdateringen af denne. Det er en fornøjelse at klikke rundt på den, for den er let overskuelig og altid opdateret. Med denne webside er Højrup Sogn blevet synlig gjort på en positiv måde, vi blev ligeledes tildelt IT-stafetten (i LAL) for vores web side. Så et stort tillykke til Birthe med Sogne Prisen. Hentet på hjemmesiden.

Sådan gør vi i Sønderho!

Sønderho på sydspidsen af Fanø bebos af godt 300 mennesker, men vokser til mere end det dobbelte i ferieperioderne. Så fyldes de byhuse, der ikke har bopælspligt, med deres ejere fra især hovedstadsområdet.

Sønderho Borgerforening har som et stort ønske at få unge familier til at flytte til byen, og det sker da også nu og da, at en familie med børn finder sig en bolig i Sønderho. Det betyder, at vores lille børneinstitution med 12-14 børn kan leve videre.

For et par år siden besluttede vi at få lavet en brochure om Sønderho – på dansk og på tysk. Her er rigtig meget at se, og vi har da også måttet trykke nye oplag af brochurerne. Sidste år havde så mange ideer til lokale initiativer hobet sig op, at vi dannede et pr-udvalg under Borgerforeningen. 6 borgere mødes næsten hver måned for at omsætte ideerne til handling. Det er blevet til en tradition for afholdelse af Landdistrikternes uge med et stort program ugen igennem – i år for sjette gang.

Da vort lille posthus måtte lukke, måtte vil løse informationsbehovet på anden vis. Det skete først i form af to informationstavler i byen, og i år kunne vi åbne et info-rum baseret på selvbetjening. I et centralt beliggende lokale har vi opsat tavler og

bykort med inspirerende tekster så byens mange gæster kan finde vej til seværdighederne, til spisestederne og til butikkerne. Her ligger også brochurermateriale om naturvandring, om museerne og kirken, og byens handlende kan lægge deres købstilbud frem. Efter kun en måneds forløb kan vi konstatere, at vi virkelig har afhjulpet et savn.

Det er også pr-gruppen, der har fået skovdistriktet til at lægge træflis ud på stierne i klitområdet, så vi skåner naturen mod nedslidning, og i en lille folder giver vi gode råd til turisterne om god omgang med by og natur. En flot T-shirt med byens motiv på har set dagens lys, og kan købes i den lokale bagerbutik, der også sælger en særlig Sønderho-vin. Et specialfremstillet bykort hjælper turisterne rundt i området – gratis naturligvis – og vi er nu ved at realisere en idé om gratis Sønderho-postkort med vore egne retter påtrykt, der sendt ud i verden gerne skulle få endnu flere til at besøge vores lille by – og måske slå sig ned som borgere i byen?

Andre grupper i byen gør også en indsats, så aktivitetsniveauet er højt, og vi keder os aldrig!

Med venlige Sønderho-hilsener

Thorkild Møller
Sønderho Borgerforenings pr-gruppe

Et INFO-RUM i den gamle pølsebod

Velkommen til Sønderho - kan vi ikke sige personligt til de mange besøgende, der året rundt kommer til vores by. Men nu kan vi gøre noget for at hjælpe dem yderligere til et godt besøg i byen.

Borgerforeningens pr-gruppe er i færd med at indrette et INFO-rum i den tidligere pølsebod i rutebilstationen. Ved hjælp af plancher, tavler og bykort vil vi fortælle om Sønderhos seværdigheder og naturen omkring Sønderho, og byens spisesteder, forretninger og virksomheder kan præsentere sig selv og de forskellige tilbud, som de besøgende kan gøre brug af.

INFO-rummet er et "selvbetjeningsrum", idet der ikke bliver tale om at have 'personale' i rummet. Informationerne gives via billeder, tekststykker og kortanvisninger, ligesom der kan hentes oplysninger i de fremlagte brochurer.

Fanø Kommune udlejer rummet til borgerforeningen for en årlig husleje, dog har kommunen givet et driftstilskud til at starte på. Også fra anden side er der ydet økonomisk hjælp.

Byens virksomheder må betale et årligt gebyr for at blive markeret i info-rummet.

Man håber ikke, der bliver problemer med standarden og vedligeholdelsen, men borgerforeningen håber på et medansvar for borgerne i Sønderho, så vi alle holder lidt øje med stedet og dets brug. Det er målet, at kunne åbne rummet inden sommerferien i år. Sønderhos virksomheder vil i løbet af kort tid blive kontaktet af pr-gruppen.

Fortsat fra side 1

Vedtægtsændringer på næste møde, fordi vi ikke kan tage flere ind uden vedtægtsændringer. Vi er åbne for at vores råds struktur kan laves om.

Hvem står for at få et godt samarbejde etableret mellem alle landsbyerne?

Det er Landsbyrådet. Politikerne har bedt LR om at sørge for at der bliver etableret et samarbejde med "de nye". Vores kommende borgmester sagde endda, at han "forventede, at LR kom med et udspil til hvordan vi vil samarbejde med de nye landsbyer og at vi står som garanter for AT det blir gjort. Så kan de bruge embedsmændene til andre opgaver. Man gør det på denne måde fordi man kender os og ved hvad vi arbejder med.

Hvilke typer arbejdsopgaver har I haft i den tid, I har fungeret?

Vi har lavet landdistriktspolitik som noget af det sidste, lokalplaner i de enkelte områder, vi har haft sager, f.eks. om den mobiltelefon-sendemast, som jeg fortalte om i Landsbynyt. Vores næste opgave kunne gå hen og blive at snakke vores landdistriktspolitik igennem igen, for nu er det spændende, om den også godkendes af Ny Horsens Kommunes

politikere. Derefter skal vi se på handlingsplaner for den landdistriktspolitik – og så er vi spændte på, hvilke opgaver de nye kommer med. Fremtidens arbejde er lidt op til de nye områder.

Deler I også penge ud?

Ja, det gør vi. Indtil nu har vi delt penge ud til projekter. "Murstenspenge", noget du kan tage og føle på. Læskur på sportspladsen, legepladser, lystbådehavnen på Endelave og sådan noget. Vi har en overordnet uddelingsstrategi, vi deler pengene ud til områderne løseligt, og de søger efter projektbeskrivelse. Og budget. Vi har ikke hidtil haft nogen EU medfinansieringspulje.

Hvilke områder er det godt at have indflydelse på efter jeres mening i Landsbyrådet i Horsens Kommune?

Faktisk alt det vi har arbejdet med. Uden indflydelse og samarbejde med embedsmændene kommer vi ingen vegne. Det er vigtigere at få JA end "bare at få penge". Og så bliver pengene jo brugt godt, dem vi har at dele ud af.

Er jeres medvirken i kommunen øget eller formindsket i den tid, I har fungeret – og hvordan mærker I det?

Den er øget meget. Vi kan mærke, at de

kender os, lige meget hvor vi kommer på rådhuset, og vi skal så ikke allerførst forklare en hel masse om hvem vi er og hvor vi kommer fra. Vi kommer længere med det gode samarbejde med embedsmændene. Vi er ikke længere delt i Kommunen og Os.

Hvordan ser politikerne på jer? Er I en sten i skoen eller en hjælp for planlægningen af kommunen?

Jeg har et indtryk af at mange af vores pol mener vi er en hjælp, men der er selvfølgelig enkelte, der ser os som en sten i skoen.

Hvordan vil I lave et funktionsdueligt Landsbyråd – skal alle møde til alle møder og har alle et ord at sige ved alle møder – eller laver I et forretningsudvalg?

Alle behøver ikke komme til alle møder, men alle vil blive indbudt. Husk på, at vi ikke ved, hvor mange vi bliver, men vi vil forsøge at køre igennem med den størrelse vi tror, vi bliver, 12-14 områder. Hvis vi bliver mange flere, skal vi nok spekulere i en opdeling i rådet, to landsbyråd delt på områder – men ikke efter de gamle kommuner, måske delt med fjorden som skel, og et samlet forretningsudvalg.

Hvor mange møder regner I med at have for alle landsbyrepræsentanter om året?

8. Det er det, vi har nu.

Skal I have faste møder (hvor mange) med politikere?

Vi har nu aftalt 1 fast møde pr år, måske bliver det den løsning. Hvis vi skal bruge en embedsmand eller en politiker til et møde, så er det accept at vi kan ringe og bede om at der kommer sådan en. Det kunne være trafik, veje el. a. vi gerne vil vide noget om.

Har I lovning på kommunal hjælp: kontaktperson, sekretær el. a.

Ja, kontaktperson. I dag har kommunen to embedsfolk valgt ind i rådet, med taleret, men ikke stemmeret.

Tror du I får penge fra kommunen af en eller anden størrelse? Ved du noget om det?

Jeg ved ikke noget, men håber og forventer det. Det har fungeret så godt hidtil, og med Landdistriktsprogrammet får de større chance for at blive til flere penge.

Årsmøde og generalforsamling i Sdr. Nissum

LAL har til dette års årsmøde spurgt en af de politikere, der helt bogstaveligt har fødderne i mulden og i landsbyarbejdet, om han vil holde oplæg for os om landsbyernes rolle i fremtiden.

Det var Kristen Touborg, vi spurgte, og han sagde ja. Når årsmødet går i gang d. 11. november, bliver han den første taler. Emnet for hans oplæg til os er helt nøjagtigt: Landsbyernes rolle i den nye kommunestruktur.

Med forsideartiklerne i Landsbynyt prøver vi at nærme os emnet. Læs selv om Landsbyråd i de nye samarbejder og om at danne de LAGs, lokale aktionsgrupper, som vil være nødvendige for at landsbyer og landdistrikter kan få penge til udvikling fra EU.

Velkommen til Sdr. Nissum siger Dres, Ruth, Thora og Kanne.

Nyt værktøj med statistik om flytning kan bruges til gavn for landsbyer

Ved hjælp af en ny statistik, Bevægelsesstatistik på familie- og husstands niveau i Danmarks Statistik kan man nu se, hvilke motiver personerne har for at flytte, og hvorvidt det er hele husstanden, der flytter. Ved at se på hele husstanden, kan man fx få svar på, om det er en hel familie, der flytter samlet til en ny bolig, eller om der kun er tale om, at manden flytter fra konen, at teenageren flytter hjemmefra, eller at mand og kone begge flytter, men til hver sin nye bolig. Desuden kan den nye statistik give oplysninger om de boliger, familierne flytter imellem (boligens størrelse, type, byggeår mm.). Statistikken har allerede vist sig nyttig i kommunernes planlægning og til forskning

Odense som eksempel

Der flytter flere fra end til Odense, og det er faktisk meget atypisk for en større by. Derfor var der god grund til at sætte fokus på flyttemønstrene til og fra kommunen, fortæller Tina Slot, der leder kommunens statistikfunktion:

"Tallene fra Danmarks Statistik viser, at det er børnefamilierne, der flytter fra byen og de studerende, der flytter til byen. Den udvikling vil kommunen gerne standse, da de der flytter har højere indkomster end de, der kommer til. Odense tiltrækker unge mennesker, der skal have en uddannelse, men tallene viser, at de unge forlader byen igen, når

SBI 2006.03
Bosætning i yderområder

de er færdiguddannede."

Af tallene kan der altså aflæses nogle signaler, som er politisk interessante for kommunen, og som den kan forsøge at handle på, så de u hensigtsmæssige flyttemønstre bliver brudt.

Forskning i boligvalg

En undersøgelse fra Århus, som Thorkild Ærø fra Statens Byggeforskningsinstitut har gennemført, viser, at mange flytter til bebyggelse magen til dem, som de selv er vokset op i. Folk flytter altså til noget, som de kender. Der er dermed god grund til at beholde et lige så bredt

boligtilbud, som det vi har i dag, konkluderer undersøgelsen.

Undersøgelsen bygger på interview med 800 personer, der er flyttet inden for de seneste to år. Ved hjælp af oplysninger fra Danmarks Statistiks bevægelsesstatistik kunne Thorkild Ærø sikre sig, at han kom i kontakt med netop de personer, han gerne ville. Et kriterium var, at hele husstanden skulle være flyttet samlet til en tom bolig. Der blev også lagt vægt på at finde frem til de 25-40 årige, som var flyttet. Thorkild Ærø så på tilflytning til bestemte områder i Århus. Undersøgelsen skulle desuden dække flytninger til alle typer af boliger.

"Ud over at kunne konkludere, at folk orienterer sig mod noget de kender, når de vælger bolig, så viser undersøgelsen også, at folk generelt er meget glade for det område, de bor i. Og mange mener, at andres eventuelle negative opfattelser af området, er helt forkerte. Det gælder både folk, der skal forsvare et belastet kvarter, som de bor i, men også parcelhusejere oplever, at de må forsvare deres boligvalg over for venner, der fx bor i byen," siger Thorkild Ærø.

Thorkild Ærø var en af hovedtalerne på Indenrigsministeriets Landdistriktskonference i 2006. Han har siden Århus undersøgelsen lavet et meget større forskningsprojekt som handler om en række udkantsområder på basis af den nye statistik. Forsiden til den

Hovedindholdet i denne artikel er hentet fra SBIs hjemmeside. <http://www.sbi.dk>

Bd

Det ny Danmark set fra Landevej 181 – fra skrivebordskant til udkant

Af Per Henrik Hansen, Knud Abildtrup og Ulrik T. Skaftø, Turbine Forlaget 2006

Pris 199,75 kr. Købes hos forlaget: Tlf. 8613 0090, post@turbineforlaget.dk

Bogen giver et anderledes indblik i forventninger og holdninger til kommunesammenlægningen. Den er gennemillustreret med fotos, tegninger og kort.

Første del handler om 5 nye kommuner langs den jyske vestkyst, hvor der før var 10: Thisted, Lemvig, Holstebro, Ringkøbing-Skjern og Varde. Med beskrivelser af kommunerne og interviews af borgere, politikere og embedsmænd herfra om lokale debatter i anledning af sammenlægningen. Om fremtidsudsigter for byer, skoler, fiskeri, lokalråd, by og land, butikker, integration af tilflyttere, serviceniveau, lokallister, beskæftigelse og nærdemokrati. Her gøres sammenlægningerne i udkanterne konkret.

Anden del indeholder interviews med ministeren, forskere og repræsentanter for foreninger for landdistrikter. Her rejser nogle af de store spørgsmål: Bliver serviceniveauet bedre eller ringere? Kan centraliseringen standses? Hvad sker der med nærdemokratiet? Skal byråd fungere som concernledelser? Bliver det lettere at lukke de små skoler mm? Er et af formålene med sammenlægningerne ligefrem at gøre det lettere at skære for at overholde skattestoppet? Taber udkanterne til byerne? Fines stordriftsfordelene i virkeligheden? Er borgerforeninger og lokalråd løsningen for samarbejdet mellem kommuner og landdistrikter? Forsvinder der jobs i det offentlige i udkanterne? Kan regionerne lave regional erhvervsudvikling næsten uden penge? Bør staten sætte flere penge af og gøre mere for udkanterne for at vende udviklingen? Er regionale kvalitetsprodukter en udvej? Vil kommunalreformen føre til modstand fra nede? Får vi mere professionalisme men mindre nærhed? Skal man se landdistrikterne som oplande til de store byer, der kan få gavn af disses vækst? Hvordan støtter EU landdistrikterne?

Alt i alt en bog, der kan give en noget at tænke over, både på landsplan og lokalt, og inspiration til hvordan man kan reagere som borger i udkants-Danmark. Rasmus Münster

Ringsted – et casestudium om nærdemokrati

Undersøgelse fra basisstudiet på RUC

Se udgivelsen på <http://www.udkant.dk>
Læst af Knud Sørensen, næstformand i Folkeligt Institut for Udkantsforhold

Den rapport, som en forskningsgruppe fra den samfundsvidenskabelige basisuddannelse på RUC har udsendt, er – trods det sproglige misfoster "casestudium" – af betydelig interesse for enhver, der beskæftiger sig med landdistrikternes mulighed for lokalpolitisk indflydelse som grundlag for fremtidig udvikling.

Man føler en beundring for dette system, der takket være ildsjæle og imødekommende politikere er opbygget i kommunen, der består af byen Ringsted og ti landdistrikter, hver med sit lokalråd. Disse lokalråd har overvundet den eller hyppige jalousi mellem nabolandsbyer og i 1990 oprettet en paraplyorganisation "Landsbyforeningerne i Ringsted Kommune", der blev det fælles talerør over for byrådet. Den organisatoriske slutten blev lagt i 2001 med oprettelse af det rådgivende "Landdistriktsudvalget" bestående af 5 kommunalbestyrelsesmedlemmer og 4 medlemmer udpeget af "Landsbyforeningerne i Ringsted Kommune." Afhandlingen beskriver dels den spændende udviklingshistorie og dels den betydning, det organiserede samarbejde har haft såvel konkret som mentalt.

Rapporten vil kunne inspirere mange, men vil næppe uden videre kunne danne mønster i de storkommuner, der fremstår efter 1. jan. 2007 (Ringsted kommune selv har det held ikke at blive ændret som følge af kommunalreformen), idet der i nogen grad skal nytænkes. Det normale bliver i fremtiden ikke som hidtil, at den kommunale enhed består af en by med tilknyttede landdistrikter, men af en hovedby, nogle rivaliserende tidligere hovedbyer og til hver af dem et landdistrikt. Vi får altså en situation, hvor også de tidligere centre kommer til at opleve en status som udkanter i forhold til det nye center. Derfor bør der straks påbegyndes en debat om (eller en undersøgelse af) hvordan det nærdemokratimønster, der vises i rapporten, kan videreudvikles til også at kunne passe til de nye kommunale strukturer.

Fortsat fra forsiden

Fødevarerministeriet har pengene. Landdistriktsprogrammet blev annonceret sidste år med 1,1 mia. kr. pr. år. I 2007 er vi nu nede på omkring 20 mio. kr. på grund af MVJ løfter til landbruget i årene frem. Der vil gradvis blive flere penge til landdistrikterne udenfor landbruget. Det er nu det kniber med pengene.

Det kniber endnu mere med offentligheden i debatten. Der tales ikke åbent om hvad der sker. Forlydender er det, vi har at forholde os til: Forlydender om at Vækstfora i regionerne skal være involveret i selve LAGs'ene. De er bureaukratiske og skræmmende.

Forlydender om at LAGs kan overskride kommunegrænserne. Det lokale element i de Lokale Aktions Grupper bliver svært at opretholde jo større kommunerne er. For at være Lokale skal de dække et område, der ikke er for stort. For at kunne gå i Aktion skal de ikke hylles ind i bureaukrati. Og for at kunne fungere som Grupper, må de ikke være for store.

Denne beslutning er så vigtig for mellem 1/5 og 1/4 af landets befolkning. Den handler om vores mulighed for medindflydelse i fremtiden, og den er ikke til debat udenfor lukkede møder i ministerier! bd

(8245 ARC)

Returadresse ved uanbringelighed:
Jens Jørgen Andreassen
Søndermarksvej 46, Sejet
8700 Horsens

Postbesørget blad

Landsbynyt

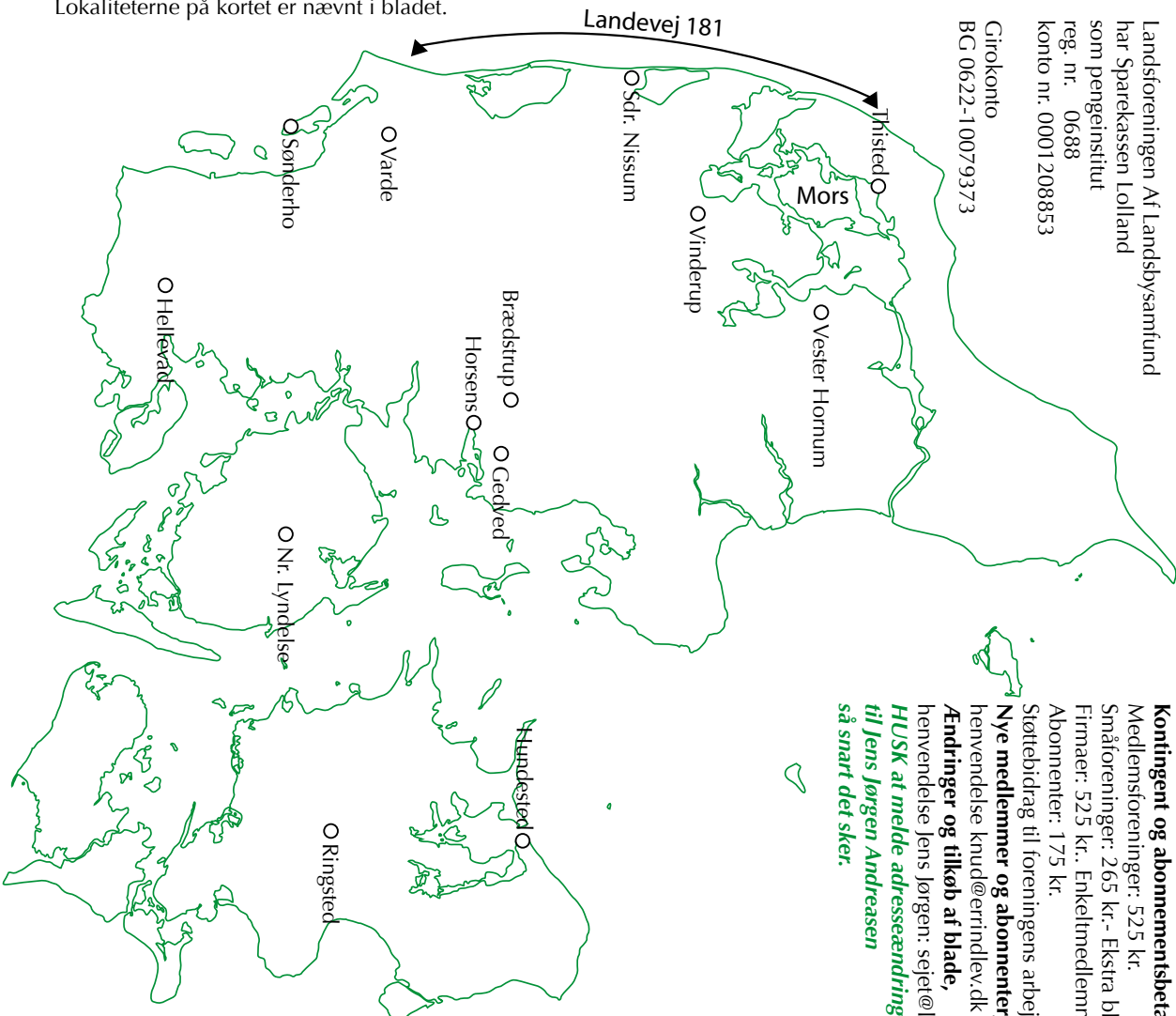
ISSN 0907-4791

Lokaliteterne på kortet er nævnt i bladet.

**Frist for stof til næste Landsbynyt
d. 1. august 2006**

Landsforeningen Af Landsbysamtund
har Sparekassen Lolland
som pengeinstitutt
reg. nr. 0688
konto nr. 0001208853

Girokonto
BG 0622-10079373

Kontingent og abonnementsbetaling:

Medlemsforeninger: 525 kr.
Småforeninger: 265 kr.- Ekstra blade 75 kr. pr. årgang.
Firmaer: 525 kr. Enkelmedlemmer: 200 kr.
Abonnementer: 175 kr.

Støttebidrag til foreningens arbejde modtages gerne
Nye medlemmer og abonnenter,
henvendelse knud@errindlev.dk

Ændringer og tilkøb af blade,

henvendelse Jens Jørgen: sejet@landsbyraad.dk

**HUSK at melde adresseændring
til Jens Jørgen Andreassen
så snart det sker.**

BESTYRELSEN I.L.A.L.

Formand

Jette Hansen,

Klinstrupvej 13

8641 Sorring

tel: 8695 7327

jette.hansen@lal.dk

Næstformand

Inger Plauborg,

Landsgårdsvej 6, Tandstet

6470 Sydals

tlf. 74 40 72 44

inger@lal.dk

Kasserer

Kasper Knud Jensen

Skolevænget 15

4895 Errindlev

tlf. 54 60 04 80

el: 54 61 10 45

knud@lal.dk

Redaktør (ans.)

Barbara Diklev

Nøravad 4, Nysum

96 10 Nørager

tel: 9856 9393

E-mail: barbar@lal.dk

Bestyrelse

Jens Jørgen Andreassen

Søndermarksvej 46, Sejet

8700 Horsens

Tlf. 75 68 23 13

jla@lal.dk

Peter Nielsen

Vinkelvej 4, Herrup

7830 Vinderup

97 44 33 35

29 62 10 7

winsey@lal.dk

Erik Rytto Jensen

Tingvej 30, Mogensrup

7800 Skæve

97 54 40 92

26 89 92 40

erik.ryto@lal.dk

Suppleant

Trine Testmann

Fredsgårdsvej 42, Sneslev

4100 Ringsted,

tlf. 5764 9180

mobil 40 93 28 85

trine.testmann@lal.dk

www.lal.dk og

www.landsbynettet.dk

**Landsbynytkannutisen-
des elektronik – send
din e-mail adresse til
jla@lal.dk
og kom med på e-post-
listen. Så får du dette
nummer elektronisk lidt
efter at det er kommet
som blad.**

Design og layout:

Ivan Jacobsen,
Møgeltonder
7473 8637

Repro og tryk:

Hobro Lyntryk
9852 4646

Hjemmeside:
www.lal.dk
og
www.landsbynettet.dk